

Lång skånsk tradition med läkare i den prehospitala vården

I många landsting finns inget formaliserat system då ambulanssteamet behöver läkarstöd i sina bedömningar. I Skåne finns Regionalt läkarstöd, RLS – ett slags bakjour dit ambulanssteamet vänder sig för råd, stöd och ordinationer.

1981 köpte kirurgen Ove Grauers en bil och började, utan några tillstånd från sjukvården, åka runt kring Lund för att ge stöd åt ambulanspersonalen. Däremellan gjorde han hembesök.

– Han hade radion på hela tiden och så fort det hände något så åkte han ut med sin bil. Han gjorde det utan ersättning, men hembesöken fick han betalt för, berättar Poul Kongstad, som numera är verksamhetschef för Region Skånes prehospitala centrum.

Ove Grauers ville ha blåljus på bilen, men fick inget tillstånd från sjukvården som var lite avvaktande till hans verksamhet.

– Däremot kunde han registrera in sin bil hos brandkåren i Lomma! Han var kompis med räddningschefen och fick blåljus på taket.

1988 hade Ove Grauers verksamhet blivit rumsren, han hade fått avtal med landstinget och så fick han också ytterligare en bil som bemannades med läkarkolleger som också arbetade utan ersättning för larmuppdragen.

2004 fattades ett regionbeslut om att det skulle finnas fyra prehospitala bilburna enheter med läkare och sjuksköterska som en förstärkning till ambulansen. Dessa fyra team skulle nu täcka hela Skåne och sorterades in under en egen förvaltning i Region Skåne (se LT nr 4/2005). De prehospitala teamen skulle larmas samtidigt med ambulansen utifrån vissa kriterier, anropas av ambulansen eller åka ut om de själva bedömde att de behövdes utifrån larm de lyssnade på.

Poul Kongstad var chefläkare under den perioden. Han säger att det fanns ett stort intresse och stor entusiasm från läkarna som gärna ville delta i verksamheten.

– Nu kom vi i samma division som sjukhusen, som ju också har både läkare och sjuksköterskor. Vi hade plötsligt väldigt mycket diagnostisk kompetens prehospitalt. Tillsammans med de utmaningar som redan då fanns kring ökad vård av patienter i hemmet

kände vi oss väl rustade för framtiden. Tyvärr blev det mycket turbulens kring verksamheten som efter ett politiskt beslut och en stor debatt i media lades ner 2008.

– Vi var mycket emot det och sa att vi måste ha kvar någon form av rådgivningsfunktion, säger Poul Kongstad.

Så skapades Regionalt läkarstöd (RLS), som är en renodlad telefonsupport med en jourlinje av bemannad dygnet runt av läkare som bistår ambulanssteamerna med råd, beslut och specifika ordinationer.

I gruppen som bemannar RLS ingår 15–20 läkare med varierande specialiteter. Alla RLS-läkarna jobbar vid sidan om sina ordinarie arbeten, och numera utgår arvode för insatsen. Alla måste certifieras för sitt uppdrag genom bland annat såväl muntligt som skriftligt test, ledarskaps- och triageutbildning samt auskultation i ambulansen. Certifikatet måste förnyas varje år.